

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ

ΑΠΟΦΑΣΗ

Προσφυγή αριθ. 74676/10

Δήμητρα ΖΟΡΜΠΑ

κατά της Ελλάδας

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (πρώτο τμήμα), συνεδριάζοντας στις 26 Απριλίου 2016 σε επιτροπή, η σύνθεση της οποίας έχει ως εξής:

Ledi Bianku, *πρόεδρος*,

Λίνος-Αλέξανδρος Σισιλιάνος,

Aleš Pejchal, *δικαστές*,

και Abel Campos, *γραμματέας τμήματος*,

Λαμβάνοντας υπόψη την πιο πάνω προσφυγή που κατατέθηκε στις 7 Οκτωβρίου 2010,

Λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υποβλήθηκαν από την εναγόμενη κυβέρνηση και εκείνες που υποβλήθηκαν σε απάντηση από την προσφεύγουσα,

Αφού διασκέφθηκε, εκδίδει την ακόλουθη απόφαση:

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

1. Η προσφεύγουσα, κυρία Δήμητρα Ζορμπά, είναι ελληνίδα υπήκοος η οποία γεννήθηκε το 1956 και είναι κάτοικος Πειραιά. Εκπροσωπήθηκε ενώπιον του Δικαστηρίου από τον κ. Β. Χειρδάρη, δικηγόρο του συλλόγου Αθηνών.

2. Η ελληνική κυβέρνηση («η Κυβέρνηση») εκπροσωπήθηκε από τις εντεταλμένες του εκπροσώπου της, κυρίες Κ. Νασοπούλου και Α. Μαγριππή, πάρεδρο και δικαστική αντιπρόσωπο αντίστοιχα του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

Οι συνθήκες της υπόθεσης

3. Τα πραγματικά περιστατικά της υπόθεσης, όπως αυτά παρατίθενται από τους διαδίκους, μπορούν να συνοψισθούν ως εξής.

4. Στις 6 Ιουνίου 2006, οι Μ.Μ. και Χ.Μ. κατέθεσαν μήνυση σε βάρος της προσφεύγουσας για ψευδή καταμήνυση, ψευδορκία και δυσφήμιση.

5. Στις 4 Δεκεμβρίου 2006, η προσφεύγουσα παρουσιάστηκε ενώπιον του πταισματοδίκη Πειραιά για να δώσει εξηγήσεις.

6. Σε μη προσδιοριζόμενη ημερομηνία, ασκήθηκε ποινική δίωξη κατά της προσφεύγουσας.

7. Στις 4 Ιουλίου 2007, ο πταισματοδίκης Πειραιά κάλεσε την προσφεύγουσα να απολογηθεί και να απαντήσει στις κατηγορίες σε βάρος της.

8. Στις 24 Σεπτεμβρίου 2007, ο εισαγγελέας εφετών Πειραιά κλήτευσε την προσφεύγουσα να παραστεί ενώπιον του τριμελούς εφετείου πλημμελημάτων Πειραιά στις 15 Ιανουαρίου 2008 προκειμένου να δικαστεί ως κατηγορούμενη για ψευδή καταμήνυση. Το κλητήριο θέσπισμα κοινοποιήθηκε στην προσφεύγουσα στις 5 Νοεμβρίου 2007.

9. Στις 15 Νοεμβρίου 2007, η προσφεύγουσα κατέθεσε έφεση κατά του κλητηρίου θεσπίσματος ενώπιον του εισαγγελέα εφετών Πειραιά.

10. Στις 13 Δεκεμβρίου 2007, το συμβούλιο εφετών Πειραιά ανέστειλε, στην βάση του άρθρου 59 του κώδικα ποινικής δικονομίας, την εξέταση της μήνυσης μέχρις ότου περατωθεί η ποινική διαδικασία μιας υπόθεσης σχετικής με την δίωξη η οποία ασκήθηκε κατά των Μ.Μ. και Χ.Μ. για δυσφήμιση, εξύβριση, απειλή και προσβολή της γενετήσιας αξιοπρέπειας, κατόπιν μιας μήνυσης που κατατέθηκε από την προσφεύγουσα και αφορούσε τα ίδια πραγματικά περιστατικά (δεύτερη υπόθεση), διότι η έκβαση της δεύτερης υπόθεσης θα ήταν αποφασιστικής σημασίας για την τύχη της μήνυσης σε βάρος της προσφεύγουσας.

11. Στις 15 Σεπτεμβρίου 2009, το εφετείο Πειραιά δημοσίευσε την απόφασή του με αριθμό 1233/2009 στην δεύτερη υπόθεση.

12. Στις 29 Μαρτίου 2010, ο εισαγγελέας εφετών Πειραιά πρότεινε στο συμβούλιο εφετών Πειραιά την παύση της ποινικής δίωξης η οποία είχε ασκηθεί σε βάρος της προσφεύγουσας.

13. Στις 7 Απριλίου 2010, το συμβούλιο εφετών Πειραιά επικύρωσε την απόφαση του εισαγγελέα, παύοντας την ποινική δίωξη η οποία είχε ασκηθεί σε βάρος της προσφεύγουσας.

ΑΙΤΙΑΣΕΙΣ

14. Επικαλούμενη το άρθρο 6 § 1 της Σύμβασης, η προσφεύγουσα παραπονείται για την υπερβολική διάρκεια της διαδικασίας ενώπιον των ποινικών δικαστηρίων. Επικαλούμενη το άρθρο 13, αυτή παραπονείται για την απουσία από το εθνικό δίκαιο μιας πραγματικής προσφυγής προς τούτο.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

Επί της επικαλούμενης παραβίασης των άρθρων 6 § 1 και 13 της Σύμβασης

15. Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι η διαδικασία της επίδικης διαδικασίας ήταν υπερβολική. Επίσης, παραπονείται για την απουσία οποιουδήποτε εθνικού δικαστηρίου αρμοδίου να επιληφθεί μιας αιτίας προς τούτο. Επικαλείται τα άρθρα 6 § 1 και 13 της Σύμβασης, τα εφαρμοστέα αποσπάσματα των οποίων έχουν ως εξής:

Άρθρο 6 § 1

«Παν πρόσωπον έχει δικαίωμα όπως η υπόθεσίς του δικασθή (...) εντός λογικής προθεσμίας υπό (...) δικαστηρίου (...), το οποίον θα αποφασίση (...) επί του βασίμου πάσης εναντίον του κατηγορίας ποινικής φύσεως.»

Άρθρο 13

«Παν πρόσωπον του οποίου τα αναγνωριζόμενα εν τη παρούση Συμβάσει δικαιώματα και ελευθερίες παρεβιάσθησαν, έχει το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής ενώπιον εθνικής αρχής, έστω και αν η παραβίασις διεπράχθη υπό προσώπων ενεργούντων εν τη εκτελέσει των δημοσίων καθηκόντων των.»

16. Η Κυβέρνηση εκτιμά ότι οι δικαστικές αρχές επέδειξαν, εν προκειμένω, την απαιτούμενη επιμέλεια. Θεωρεί ότι θα έπρεπε να αφαιρεθεί από την συνολική διάρκεια της διαδικασίας ένα διάστημα δύο ετών και τεσσάρων μηνών περίπου (από τις 13 Δεκεμβρίου 2007 μέχρι τις 29 Μαρτίου 2010) ή, εναλλακτικά, ένα διάστημα ενός έτους και έξι μηνών (από τις 13 Δεκεμβρίου 2007 μέχρι τις 15 Σεπτεμβρίου 2009), στην διάρκεια της οποίας η εξέταση της υπόθεσης χρειάστηκε να ανασταλεί. Έπεται ότι, κατά την άποψή της, το υπόλοιπο της επίδικης διαδικασίας δεν είναι υπερβολικό για έναν βαθμό δικαιοδοσίας. Προς τούτο, υπογραμμίζει ότι εν προκειμένω η αναστολή της εξέτασης της υπόθεσης στο προκαταρκτικό στάδιο της διαδικασίας συνδεόταν με την εκκρεμοδικία της διαδικασίας που είχε ανοιγεί κατά

των Μ.Μ. και Χ.Μ., η έκβαση της οποίας ήταν καθοριστική για την εξέταση του βάσιμου των κατηγοριών σε βάρος της προσφεύγουσας. Εξάλλου, σύμφωνα με την Κυβέρνηση, οι ελληνικές αρχές, αναβάλλοντας την εξέταση της υπόθεσης, ενήργησαν σύμφωνα με το άρθρο 59 του κώδικα ποινικής δικονομίας, την σχετική εθνική νομολογιακή πρακτική, καθώς και με τις απαιτήσεις του άρθρου 6 της Σύμβασης. Η προσφεύγουσα εκτιμά ότι η διάρκεια της διαδικασίας εν προκειμένω ήταν υπερβολική.

17. Το Δικαστήριο θεωρεί ότι, λαμβάνοντας υπόψη τα στοιχεία που παρασχέθηκαν από τους διαδίκους, η περίοδος που πρέπει να ληφθεί υπόψη άρχισε στις 4 Ιουλίου 2007, ημερομηνία κατά την οποία η προσφεύγουσα κλήθηκε να υποβάλει την απολογία της, και περατώθηκε στις 7 Απριλίου 2010, ημερομηνία κατά την οποία το συμβούλιο εφετών Πειραιά έπαυσε την σε βάρος της ασκηθείσα ποινική δίωξη. Η διαδικασία διήρκεσε συνεπώς δύο έτη και εννέα μήνες για έναν βαθμό δικαιοδοσίας.

18. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι υπενθυμίζει ότι ο εύλογος χαρακτήρας της διάρκειας μιας διαδικασίας εκτιμάται σύμφωνα με τις συνθήκες της υπόθεσης και λαμβανομένων υπόψη τα κριτήρια που έχουν καθιερωθεί από τον νομολογία του, και ιδιαίτερα την πολυπλοκότητα της υπόθεσης, την συμπεριφορά του προσφεύγοντος και εκείνη των αρμοδίων αρχών (βλέπε, μεταξύ πολλών άλλων, *Μιχελιουδάκης κατά Ελλάδας*, αριθ. 54447/10, 3 Απριλίου 2012).

19. Το Δικαστήριο δεν παραγνωρίζει το γεγονός ότι η επίδικη διαδικασία έπρεπε να ανασταλεί στην βάση του άρθρου 59 του κώδικα ποινικής δικονομίας, μέχρι να περατωθεί με τελεσίδικη απόφαση η ποινική διαδικασία που είχε ανοιγεί κατά των Μ.Μ. και Χ.Μ., διότι η έκβαση αυτής της διαδικασίας θα είχε καθοριστική επίπτωση στην εξέταση του βάσιμου των κατηγοριών σε βάρος της προσφεύγουσας. Εξάλλου, το Δικαστήριο δεν θα μπορούσε να θέσει εν αμφιβόλω την αναγκαιότητα του μέτρου αυτού, το οποίο ελήφθη από το δικαστικό συμβούλιο σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο. Προς τούτο, το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι το άρθρο 6 της Σύμβασης επιτάσσει μεν την ταχύτητα των δικαστικών διαδικασιών, αλλά καθιερώνει επίσης την γενικότερη αρχή της καλής απονομής της δικαιοσύνης. Υπό τις συνθήκες της υπόθεσης, η αναστολή της εξέτασης της υπόθεσης αποδεικνύεται συμβατή με την ορθή ισορροπία η οποία πρέπει να τηρείται μεταξύ των διαφόρων πλευρών αυτής της θεμελιώδους απαίτησης (*Παφίτης και λοιποί κατά Ελλάδας*, 26 Φεβρουαρίου 1998, Recueil des arrêts et décisions 1998-I, § 97).

20. Εν προκειμένω, το Δικαστήριο συντάσσεται με το επιχείρημα της Κυβέρνησης σύμφωνα με το οποίο δεν θα μπορούσε να ληφθεί υπόψη το διάστημα της αναστολής της διαδικασίας, στην οποία τα εθνικά δικαστήρια προέβησαν σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο (βλέπε *Smolnik κατά της Δημοκρατίας της Τσεχίας* (déc.), αριθ. 18302/02, 1^η Μαρτίου 2005 και *Laghouati και λοιποί κατά Λουξεμβούργου*, αριθ. 33747/02, § 34, 5 Απριλίου 2007). Όθεν, πρέπει να αφαιρεθεί από την συνολική διάρκεια της διαδικασίας το διάστημα του ενός έτους και εννέα μηνών το οποίο παρήλθε μεταξύ της 13 Δεκεμβρίου 2007 και της 15 Σεπτεμβρίου 2009, στην διάρκεια του οποίου η παρούσα διαδικασία ανεστάλη εν αναμονή της έκβασης της διαδικασίας κατά των Μ.Μ. και Χ.Μ., κατά της οποίας η προσφεύγουσα δεν διατυπώνει κάποιο παράπονο και της οποίας η διάρκεια δεν φαίνεται παράλογη. Η επίδικη διαδικασία που πρέπει να ληφθεί υπόψη διήρκεσε συνεπώς περίπου ένα έτος για έναν βαθμό δικαιοδοσίας, γεγονός το οποίο, αφ'εαυτού, απέχει από το να χαρακτηριστεί παράλογο για έναν βαθμό δικαιοδοσίας (*Καραμπάτσου κατά Ελλάδας* (déc.), αριθ. 40138/09, 27 Μαρτίου 2012 και *Παπαζέτης και λοιποί* (déc.), αριθ. 5247/14, 24 Μαρτίου 2015).

21. Εξάλλου, το Δικαστήριο εκτιμά ότι δεν θα μπορούσαν να καταλογιστούν στις αρχές περίοδοι αδικαιολόγητης αδρανείας ή βραδύτητας και ότι η διαδικασία διεξήχθη με την απαιτούμενη επιμέλεια. Ως προς τούτο σημειώνει ότι, μετά την δημοσίευση της απόφασης του εφετείου στην δεύτερη υπόθεση, το δικαστικό συμβούλιο αποφάνθηκε σε προθεσμία μικρότερη των επτά μηνών επί της υπόθεσης, παύοντας την δίωξη η οποία είχε ασκηθεί σε βάρος της προσφεύγουσας. Έπεται ότι η προθεσμία αυτή δεν θα μπορούσε να θεωρηθεί ως ασύμβατη προς τις απαιτήσεις του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης.

22. Λαμβάνοντας υπόψη το σύνολο των συλλεγέντων στοιχείων, το Δικαστήριο εκτιμά ότι δεν υπήρξε εν προκειμένω υπέρβαση της «λογικής προθεσμίας» με την έννοια του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης.

23. Όθεν, πρέπει να απορριφθεί η αιτίαση αυτή λόγω πρόδηλης έλλειψης νόμιμης βάσης, κατ'εφαρμογήν του άρθρου 34 §§ 3 α) και 4 της Σύμβασης.

24. Όσον αφορά την αιτίαση την ελκόμενη από το άρθρο 13 της Σύμβασης, το Δικαστήριο σημειώνει ότι η διάταξη αυτή ερμηνεύεται ως επιτάσσουσα μία προσφυγή στο εθνικό δίκαιο μόνον εφόσον πρόκειται για αιτιάσεις που θα μπορούσαν να χαρακτηρισθούν «υπερασπίσιμα» βάσει της Σύμβασης (βλέπε, μεταξύ

άλλων, *Boyle και Rice κατά Ηνωμένου Βασιλείου*, 21 Ιουνίου 1988, § 52, série A no. 131).

25. Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω συμπεράσματά του ως προς την αιτίαση την ελκόμενη από το άρθρο 6 § 1, το Δικαστήριο εκτιμά ότι η προσφεύγουσα δεν έχει υπερασπίσιμη αιτίαση βάσει του άρθρου 13 της Σύμβασης (βλέπε, *Πάσσαρης κατά Ελλάδας*, (déc.), αριθ. 5334/07, 24 Σεπτεμβρίου 2009).

26. Έπεται ότι η αιτίαση αυτή πρέπει επίσης να απορριφθεί ως προδήλως αβάσιμη, κατ'εφαρμογήν του άρθρου 34 §§ 3 α) και 4 της Σύμβασης.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο, ομόφωνα,

Κηρύσσει την προσφυγή απαράδεκτη.

Συντάχθηκε στην γαλλική γλώσσα και στην συνέχεια κοινοποιήθηκε στις 19 Μαΐου 2016.

(υπογραφή)

Abel Campos

Γραμματέας

(υπογραφή)

Ledi Bianku

Πρόεδρος

Ακριβής μετάφραση του συνημμένου

εγγράφου από τα γαλλικά.

Αθήνα, 2 Ιουνίου 2016

Ο μεταφραστής

Αλέξανδρος Πετρουτσόπουλος